

Český telekomunikační úřad
Odbor správy kmitočtového spektra
Sokolovská 219
Praha 9

Věc: Připomínky k výzvě Českého telekomunikačního úřadu zveřejněnou dne 20. března 2012 k veřejné konzultaci materiálu „Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů k zajištění veřejné komunikační sítě v pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2600 MHz”

Vážení,

v odpověď na výzvu Českého telekomunikačního úřadu (dále v textu jen “úřad”) ke konzultaci materiálu „Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů k zajištění veřejné komunikační sítě v pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2600 MHz” (dále v textu jen “materiál”) uvádíme jako etablovaný telekomunikační operátor v České republice a vážný zájemce o účast ve výběrovém řízení následující:

Souhlasíme s východisky a cíli výběrového řízení, které si úřad v materiálu stanovil. A to je jediné, s čím lze v rámci tohoto materiálu souhlasit.

Zásadně totiž nesouhlasíme se způsobem, jakým si úřad vytyčuje cestu k jejich dosažení.

Z našeho pohledu organizuje úřad výběrové řízení čistě pod tlakem udat včas digitální dividendu a to v období, které se vyznačuje relativní nasyceností mobilního trhu, tržním selháním v podobě nedostatečné konkurence na mobilním trhu, reálnou absencí analýzy, která by toto selhání prokázala (byť se úřad sám snaží o znovuotevření trhu mobilní originace č.8) a tudíž i absenci relevantní ex ante regulace a případných nápravných opatření.

Za této situace úřad organizuje výběrové řízení, které by mělo fundamentálně přispět k zajištění efektivního využívání spektra, zvýšení inovace, zvýšení geografického a kapacitního pokrytí a zlepšení konkurence na trhu, přičemž jedinými entitami, které jsou na toto výběrové řízení reálně připravené, jsou stávající tři mobilní operátoři. Ano, uložením povinností je možné sice jednorázově přimět stávající a případného nového mobilního operátora k tomu, aby naplnili kritéria geografického a kapacitního pokrytí, ale kontinuální rozvoj, inovaci a efektivní využívání spektra dlouhodobě a daleko lépe zajistí fungující konkurenční prostředí. Jinými slovy je třeba otevření trhu pro nové podnikatelské subjekty, které by rozhýbaly stojaté vody zdejšího mobilního trhu. A přitom jedním z mála takových nástrojů úřadu (a na dlouhou dobu také poslední) pro otevření trhu novým subjektům jsou právě podmínky tohoto výběrového řízení a vlastní dražená spektra.

V zájmu otevření trhu konkurenci a zajištění účinné hospodářské soutěže by bylo třeba zadání ve formě:

Úřad má zájem na zvýšení konkurence na mobilním trhu a jeho dalším otevření, zlepšení inovace a dostupnosti telekomunikačních služeb a proto zve stávající i nové zájemce o podnikání na mobilním trhu k účasti v aukci. Za tímto účelem dává k dispozici nová práva k využívání rádiových kmitočtů v pásmech 800, 1800 a 2600 MHz, která jsou vyhrazena zvláště pro stávající a zvláště pro

nové zájemce, a současně ukládá všem úspěšným účastníkům aukce z pole stávajících mobilních operátorů, aby do 6 měsíců bezpodmínečně zpřístupnili své sítě virtuálním operátorům formou velkoobchodní nabídky a ostatním úspěšným účastníkům aukce formou národního roamingu. Ceny velkoobchodní nabídky a národního roamingu budou stanoveny metodou LRIC s ohledem na náklady efektivního operátora. Rozvojová kritéria pro jednotlivá pásma budou jednotně stanovena např. podle množství aktivních účastníků v sítích jednotlivých operátorů.

Obecné připomínky:

- 1) materiál nestanoví jasné vymezení podmínek pro vstup nového mobilního operátora na trh určením konkrétních kmitočtových bloků (s výjimkou pásma 1800MHz), které budou pro takového operátora formou aukce vyhrazeny (a nikoli pro stávající operátory, které to nikterak neomezuje v možnostech efektivně využívat již kmitočty, které získali v obdobných pásmech v předchozích aukcích). Místo toho se materiál uchyluje k neurčitému stanovení podmínek, které by „neznemožňovaly získání radiových kmitočtů žadatelům, kteří dosud nejsou držiteli přidělu“, což vstup nového operátora a zvýšení konkurence rozhodně negarantuje;
- 2) materiál stanovuje nepřiměřeně vysoké vyvolávací ceny bez rozlišení zdali jde o nového či stávajícího operátora, které opět nahrávají spíše zavedeným mobilním operátorům;
- 3) materiál nestanovuje konkrétní povinnost pro všechny úspěšné účastníky aukce bez rozdílu zavázat se k předložení bezpodmínečných referenčních nabídek pro národní roaming a velkoprodej a to na bázi všech i případných historicky přidělených kmitočtů, pokud chtějí využívat jakékoli vydražené nové kmitočty a to na základě konkrétní metodiky. Místo toho materiál nepřehledně a selektivně svazuje tyto povinnosti s vybranými kmitočtovými pásmy, na omezenou dobu, povinností minimálně 20%-ního pokrytí ze strany nového operátora, selektivními službami (např. GPRS), vágně pojednává o cenách přiměřených, atd;
- 4) v obavě z neoprávněného zvýhodňování materiál stanovuje nepřiměřená rozvojová kritéria pro případného nového mobilního operátora. Přitom lze najít parametry, se kterými je možné rozvojová kritéria svázat a které, ač by byly stejné pro všechny operátory, dokázaly by nového operátora podpořit. V konkurenčním prostředí by mělo být ve vlastním zájmu nového operátora zvyšovat svou marži výstavbou na úkor využívání národního roamingu a ne proto, že mu to úřad nařídil.
- 5) materiál nutí případného nového operátora vstupovat do velmi nejistého podnikatelského prostředí, kdy tato nejistota není primárně způsobena trhem ale naopak regulací úřadu. Nový operátor by měl uhradit vysoké poplatky za frekvenční přiděl před znalostí výše poplatků za národní roaming a před stanovením nápravných opatření na trhu č.8 která by pravděpodobně měla definovat roli a podmínky působení MVNO na českém trhu.

Nejzávažnější překážkou pro vážného nového zájemce o kmitočty je fakt, že se sice z materiálu dozví vyvolávací ceny pro jednotlivé aukční bloky a rozvojová kritéria, která mu přináší jen náklady, zato z něj není vůbec patrné a odhadnutelné, jaký skutečný ekonomický prostor novému operátoru na trhu vznikne. Materiál ukládá sice operátorům nabídnout národní roaming (pro nového operátora) i velkoobchodní nabídku (pro virtuální operátory), jenže je víceméně na libovůli

stávajících operátorů, jak k výpočtům nabídek přistoupí. Je nasnadě, že pokud nabídka národního roamingu, resp. velkoobchodní bude příliš blízká koncovým cenám, nový operátor, resp. virtuální operátoři konkurenční boj příliš nerozhýbou. Budou-li ceny národního roamingu a velkoobchodní sice výrazně nižší než koncové, ale současně budou od sebe téměř nebo zcela nerozlišitelné, tak se sice zvýší cenová konkurence, ale nový operátor na rozdíl od těch virtuálních nikdy ekonomicky neospravedlní zakoupení práv a povinnou výstavbu sítě. Co hůř, zavedení operátoři budou moci cenové hladiny obou nabídek i vzájemně protínat např. díky objemům originace a terminace. Nebo budou sami pravidelně zaplavovat trh vlastními “mimořádnými“ a “časově“ omezenými nabídkami výrazně pod cenou velkoobchodní i cenou národního roamingu. Obdobně nešťastná situace, která může být precedentem, již zde byla na trhu č.4 a 5 (širokopásmové služby) a vedla k dlouholetému pokřivení trhu s internetovým připojením, omezení konkurence a stávajícímu šetření ÚOHS v této věci. Není důvod si myslet, že by tomu mělo být teď jinak.

Navrhujeme proto, aby úřad úplně stáhl stávající materiál a připravil zcela nový tak, aby podmínky výběrového řízení umožnily naplnit cíle úřadu tím, že:

- 1) pro dosažení nejvyšší možné ceny za kmitočty zajistí účast většího počtu zájemců o aukci vyhrazením konkrétních kmitočtových bloků pouze pro nového operátora a stanoví takové podmínky a rozvojová kritéria pro nového operátora, aby tento skutečně mohl mít zajištěny rovné podmínky pro podnikání na mobilním trhu ve srovnání se stávajícími operátory a měl reálnou šanci sestavit business case, na jehož základě bude schopen si stanovit limitní cenu za dražené kmitočty
- 2) pro dosažení cílů zajištění lepší inovace, efektivního využívání spektra, geografického a kapacitního pokrytí uloží nejen operátorům povinnosti, ale zajistí nejprve ex ante regulaci, tj. analýzou relevantního trhu a přijetím nápravných opatření, aby obdobně jako v případě fixního trhu fungovala i na mobilním trhu účinná hospodářská soutěž, která daleko lépe motivuje operátory k inovaci a využívání omezených zdrojů. Znalost nápravných opatření (případná regulace velkoobchodních cen směrem k MVNO) je zcela nezbytná pro nového operátora pro stanovení odhadu budoucího vývoje českého mobilního trhu a v návaznosti na to stanovení vhodné ceny za dražené kmitočty.

Konkrétní připomínky ke stávající podobě materiálu:

- 1) stanovení povinnosti národního roamingu pro stávající operátory po celou dobu platnosti přidělu frekvencí;
- 2) zrušení vyvolávací ceny kmitočtových bloků určených pro nového operátora (nastavení na 0,- CZK);
- 3) umožnit novému operátoru kvantifikaci nákladů na národní roaming (metodika, stanovení stropů, definice a zafixování propojovací dohody předem apod.). Tudiž stanovit konkrétní povinnost pro všechny úspěšné účastníky aukce ze skupiny stávajících operátorů zavázat se k předložení bezpodmínečných referenčních nabídek pro národní roaming a velkoobchodní a to na bázi všech i případných historicky přidělených kmitočtů, pokud chtějí využívat jakékoli vydražené nové kmitočty a to na základě konkrétní metodiky tak, aby byly zajištěny rovné podmínky pro nového operátora;

- 4) stanovení/umožnění asymetrických propojovacích poplatků reflektujících jiné výchozí podmínky stávajících a nového operátora (level play field) a to na maximální dobu 4 let od zprovoznění sítě v souladu s doporučeními EU;
- 5) pro nového operátora prodloužení doby začátku účelného využívání kmitočtů alespoň o jeden rok a žádná rozvojová kritéria ve všech frekvenčních pásmech tak, aby nový operátor mohl efektivně naplňovat cíl účinné hospodářské soutěže, přičemž se předpokládá, že výstavba bude díky účinné hospodářské soutěži v jeho vlastním ekonomickém zájmu;
- 6) zajištění rovných podmínek pro nového operátora v situaci, kdy dochází mezi stávajícími operátory stále častěji k praktice sdílení věží a nový operátor by při výstavbě věží (hlavně v pásmu 1800MHz) musel vynaložit neadekvátní a enormní náklady;
- 7) nový operátor získá předkupní právo na kmitočty v pásmu 700 MHz;
- 8) iniciace procesu ze strany ČTÚ vedoucí k refarmingu frekvence 900MHz vedoucí k vyčlenění funkčního přidělu pásma novému mobilnímu operátorovi.

Závěrem nelze než konstatovat, že úřad bohužel v materiálu neprojevil dostatečnou vůli k otevření českého mobilního trhu a k zajištění skutečně konkurenčního prostředí. Aukcí kmitočtů s množstvím podmínek, paralelní snahou trh papírově otevřít, dodatečně analyzovat a regulovat ex post a nikoli ex ante vznikne spíše než standardní tržní prostředí situace podobná té na trhu č.4 a 5, která končí spory a prací ÚOHS. Místo na trhu chybějící ex ante regulace se v materiálu dohání koncept digitálního Česka ukládáním povinností, které sice dopadnou na stávající operátory, kteří zisky odvádí do zahraničí, nevyužívají dostatečně již alokované kmitočty a nepokrývají širokopásmovými službami dostatek území ČR, ale efektivní otevření trhu, vstup nových hráčů a tím zvýšení konkurence jako již tradičně zřejmě nepřinesou. A když ano, tak velmi krkolomně a s dalším mnohaletým zpožděním po zdlouhavých jednáních a sporech mezi stávajícími a novými operátory jež bude muset řešit jak úřad tak případně soudy nebo ÚOHS.

za Dial Telecom, a.s. dne 11.5.2012

Aleš Zeman
místopředseda představenstva

za Volný, a.s. dne 11.5.2012

Martin Dvořák
obchodní ředitel